

« zurück blättern vor »

ŚMIGUS subst. m., ab 1655; auch *szmigus*, *śmiegurzt*, *śmigorz*, *śmigurst*, *śmigust*; ‘Brauch, am Ostermontag Leute mit Wasser zu begießen; kleines Ostergeschenk, insb. Geld für Alkohol; für die Ostertafel geweihte Speisen als Geschenk für jmn.; Bewirtung nach dem Begießen mit Wasser; Bewirtung nach dem Gottesdienst am Ostersonntag; wahrscheinlich auch Ostereier’ – ‘zwyczaj oblewania się wodą w poniedziałek wielkanocny; mały podarunek wielkanocny, szczególnie pieniądze na wódkę; podarunek ze święconki; poczęstunek po zlaniu wodą; poczęstunek w niedzielę wielkanocną po nieszpórach; prawdop. też pisanki’: 1655 Uc., Sw *Oblano i jak po śmigorzcie wniwecz umaczano.* o (1689) 1693 Haur Sk. 71, L *Damom po kolędzie, po śmigurście, kawaler taką różą przysłużyć się może.* o ca. 1710 KomonDziej 16r, SP17 *na koniach iezdźili [...] spiewając Piesni wielkanoczne za co im Śmiegurztę dawano.* o 1841 Wilk.P.Wieś II 70, DOR *Nazajutrz od rana wieś cała rozlegała się wrzaskiem zanurzanych w strumieniach szmigusu dziewek.* o (1853) 1910 Gosz.Dziennik 232, DOR *Jeden parobek przebrany był za niedźwiedzia, drugi za Cygana, i wyprawiali sztuki (...) po czym prosili przytomnych o śmigus, to jest o pieniądze na wódkę.* o †1879 Wej., Sw *Zwyczaj był w Starej Warszawie, iż kantorowi w kościele Św. Jana dawano miasto kolendę na Wielkanoc, która nazywała się S[zmigus].* o vor 1915 Sw *Przyśliśmy tu na śmiguście, ale nas też nie opuście.* – L, SWIL, Sw, DOR. o **Var:** *szmigus* subst. m., 1841 Wilk.P.Wieś II 70, DOR o [LBel.] †1879 Wej., Sw – Sw, DOR; *śmiegurzt* subst. m., [hapax] 1.H.18.Jh. KomonDziej 16r, SP17; *śmigorz* subst. m., [hapax] 1655 Uc., Sw – nur Sw (stp.); *śmigurst* subst. m., [hapax] (1689) 1693 Haur Sk. 71, L – L, SWIL, Sw (m.u.); *śmigus* subst. m., (1853) 1910 Gosz.Dziennik 232, DOR – SWIL, Sw, DOR; *śmigust* subst. m., vor 1915 Sw – L, SWIL, Sw (gw.). o **Etym:** schles. *Schmagoster* subst. f., ‘Osterbrauch; die Langschläfer zu Ostern aus dem Bett scheuchen’, MIT. o **Konk:** †*dyngus*. o **Der:** *śmigusowy* adj., [hapax] (†1942) 1956 Ciern.Zabor. 124, DOR, zuerst geb. Sw. ♦ LINDE gibt für den Brauch eine andere deutsche Form (aus Thorn): *Schmackostern*. Vgl. auch †*dyngus*.

« zurück blättern vor »